

כונס לתוך שטח שלו ארבע אמות, ובונה שם את הכותל.⁽⁷⁾

היה מקום הכותל שלו ושל עבודה זרה, 99-ב שחצי עובי הכותל היה בתוך רשותו וחציו השני בתוך רשות העבודה זרה — נידון מחצה על מחצה. אותו מחצה השייך לו נחשב בתוך הארבע אמות שצריך לכנוס.

אם, למשל, היה עובי הכותל שתי אמות, אינו צריך לכנוס לתוך שלו אלא שלש אמות, מלבד האמה של הכותל ששייכת לו.⁽¹⁾

אבניו ועציו ועפריו של אותו הכותל שנפל⁽²⁾ **מטמאים כשרץ,**⁽³⁾ שמתמא במגע אך לא במשא. **שנאמר "שקץ תשקצנו",** נקט הכתוב לשון שקץ לומר שדינו הוא כשרץ.

רבי עקיבא אומר: מטמאים אף במשא כנדה. כשם שהנושא נדה או זב או זבה נטמא, כך הנושא עבודה זרה נטמא. **שנאמר**

שנאמר על ידי הנביא ישעיה [ל כב] שיש לעבודה זרה דיני טומאה כנדה.

"וטמאתם את צפוי פסילי כספך, ואת אפדת מסכת זהבך.

תזרם — כמו דוח [נדה].

צא — תאמר לו."

ודרשינן: מה נדה מטמאה במשא את האדם הנושאה, אף עבודה זרה מטמאה במשא, את הנושאה בטומאת משא.

גמרא:

תנן התם במסכת עבודה זרה: מי שהיה כותלו סמוך לעבודה זרה שהיה אותו כותל משותף גם לבית עבודה זרה, ונפל — אסור לו לבנותו, שהרי מהנה הוא את העבודה זרה בכך.

כיצד יעשה?

קתני עציו ואבניו מטמאין כשרץ.

2. למאן דאמר במסכת עבודה זרה דע"ז שנשתברה מאליה מותרת, צריך לומר דהכא מיירי שהשתחווה הגוי לכל אבן ואבן ולכל עץ ולכל עפר ואח"כ בנה מהם הכותל, דהוי כל אבן לחוד עבודה זרה שלמה. תוד"ה אבניו בשם ירושלמי.

3. כתבו הראשונים עפ"י הירושלמי, דמכאן משמע שהכותל עצמו היה נעבד. שאם היה רק בית לעבודה זרה הרי הוא כמשמשי ע"ז דמבואר לקמן דאפילו רבי עקיבא מודה דאינם מטמאין אלא כשרץ.

7. ולא יניח המקום פנוי שנמצא מרחיב גבול העבודה זרה אלא יעשה שם בית כסא [ללא מחיצות] או ממלא שם קוצים, גמ' עבודה זרה מז, ב.

1. והירושלמי מפרש שהישראל מותר בחצי הכותל השייך לו, ונוטל מחצה העצים והאבנים. וכתב הר"ן במסכת עבודה זרה [כ ב בדפי הרי"ף], דזה דוקא כשהישראל מכיר את האבנים שהיו בצד שלו. אבל אם אינו מכיר, הכל אסור משום דבדאורייתא "אין ברירה", שאי אפשר לחלק את האבנים בינו לבין העבודה זרה ולומר שהתברר שמגיע לו את חלקו, שלא נאסר. ועוד כתב הר"ן דפשט המשנה משמע כרש"י. שהרי קודם הזכיר מחצה על מחצה. ורק אח"כ